

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmertlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak, el-
intézendők.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft.	Egész évre 14 ft.
Fél évre 6 ft.	Fél évre 7 ft.
Negy. évre 3 ft.	Negy. évre 3.50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirde-
tésnél 6 kr. s minden következők-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyit-tér sora 15 kr.

Pest, január 19.

(a.) Az osztrák delegáció két napi vita után tegnap a bizottsági jelentés szerint megszavazta a külügyi budgetet. Az ez alkalommal tartott beszédek számos oly jelenséget tartalmaznak, melyek a magyar-osztrák birodalom barátaira nem a legjobb hatást tehetik. A német urak egészen oly módon szölgöttek, mintha Berlinből kapnák beszédeik tartalmát s az osztrák delegáció inkább hasonlított porosz national-liberál conventiculumhoz, mint a független osztrák-magyar birodalom egyik felének képviselő gyülekezetehez.

Anélkül, hogy az osztrák-német delegatusok személyes képességeit és talentumait becsimélni akarnók — azt, mit különben régen tudunk — beszédek és magatartásuk után ma ismét ki kell jelentenünk, hogy politikai képességük kevés, hogy továbbá céljaik a becstelenséges osztrák törekvésekkel sok részben ellenkeznek. A centralista urak ma dühös porosz-barátok, ez természetesen izlés dolga. De hogy ők nemcsak fégyvertelenül s késztetlenül akarnák a monarchiát a jövőre viharok elé állítani, hanem egyenesen már ma is lealázására, tekintélye utolsó maradékának önmaga által való megsemmisítésére törekednek, ez oly dolog, melybe nekünk is van beleszólásunk, mert saját létünkkel szoros összefüggésben áll. A magyarok és lengyelek lettek az osztrák-magyar birodalom egyedüli védői s míg Dr. Sturm előadó ur a delegációban Ausztriának az új Németországhoz való csatlakozását, azaz a kiegyezést módosítását s a personalis uniót követeli, addig ugyanakkor Deák Ferencz ideje korán óvja, figyelmezteti a nemzetet ama legyőzhetlen viharokra, melyeket a personalunio Magyarországra hozni fog. Ez is jele az idő változásának.

A mily sajátos törekvéseket mutat a német delegáció többsége a külpolitika téren, épen oly különös ama viszony, mely közté és Beust gróf közt létezik. Hogy a birodalmi cancellár iránt halálos gyűlöletet táplálnak a centralisták, az ép oly régi, mint közismereti dolog. Miután azonban külpolitikáját meg nem támadhatják, mert az olasz, keleti, francia kérdésben vele egészen azonos eszméknek hódolnak, személyes panaszaik és sérelmeik színhelyévé teszik a delegációt. Herbst fölállt s keservesen elmondja, hogy Beust gróf ötlet és társait a cabinetből kiűzte, egy másik elbeszéli, hogy ez avagy azon bécsi lap Beusttól subventiót kapott, és mégis szidta a Herbst-Giskra kormányt stb. Dühösködnek ellene, oly gorombaságokkal tractálják őt, melyek valóban a lovagiatlanságok határaiba érnek, de azért nem kényszeríték őt a visszalépésre, mit könnyen elérhetnének, ha egyszerűen nem szavaznák meg számára a külügyi költségvetést.

Az eddigi eljárásnak épen semmi értelme sincs. Vagy visszaléptetik Beust grófot, vagy pedig nem insultálják mindegyik lepton nyomon. Ha a centralista urak némi politikai érettségük lenne, úgy tudnák, hogy Beust urnak épen semmit sem ártanak ezzel, hanem igenis ártanak a birodalmi cancellárnak, a monarchia első hivatalnokának. Ki fogja őt respectálni, ha itthon az egyéni önzés és elvadult párt-szenvedély assa alá tekintélyét. Mi nem tartozunk Beus gróf bálmulji közé. Az európai politika minden nagy fordulata alkalmával jelezte a czélszerűséget, hogy a külügyek vezetése más kezekre bocsássék. Azonban addig, míg külügyminiszter személyes insultusokkal illetni s a politikai objectivitást annyira figyelmen kívül hagyni, mint a németek tették — oly dolog, mi csakis az osztrák ugynevezett ál-

lamférfiaktól várható. Mi reánk az osztrák delegáció vitái és magatartása egyáltalán nem tett megnyugtató benyomást. Ugy látszik, hogy az osztrák-németek kezdenek meg nem biztatókká lenni s a prussomania hallatlan gyorsasággal hódítja meg őket. Mindennek Magyarországra is rendkívüli visszahatása lenne. Ha az általa szükségessé leendő változások békés uton lehetnének megvalósíthatók, akkor mi magyarok még elviselhetnők a dolgot. Azonban mindenki tudja, hogy az osztrák-német kérdés megoldására csak egy mód van: a h á b o r u.

Sz. kir. Aradváros rendes havi közgyűlése.

A r a d, jan. 19.

Elnök: Pászthory Ferencz.

A múlt közgyűlés utolsó ülésének jkve hitelesítettén, a közgyűlés áttér a napirendre. Felolvastatik Pászthory Ferencz h. polgármester elnöki jelentése a város hivatalos közgeinek a lefolyt évben vitt adminisztratívális működéséről.

Ez, valamint Pullio Constantin városi főbírónak jelentése is a törvénykezési ügyek állásáról, éljenek közt vétetik tudomásul.

E jelentéseket legközelebb egész terjedelmükben fogjuk közölni.

Elnök, mielőtt a közgyűlés átmenne a napirend egy újabb tárgyra, sürgős intézkedést kíván a város pénzügyei illetőleg, miután a városi pénztár jelenleg oly állapotban van, hogy az adminisztratívális kezelésnek előbb-utóbb meg kell akadnia. A pénzügyi igazgatóság ugyanis nem elégedvén meg azzal, miszerint a város bevezetett abba, hogy 1860 hold legelő bérjévédelme a város kincstári tartozásainak törlesztésére fordítsassék, lefoglalta még múlt decz hóban a helypénz és partvám jövedelmét is, úgy hogy jelenleg a városi pénztárból a folyó kiadásokat lehetetlen fedezni. A decz. közgyűlésből intézett átiratra a pénzügyi igazgatóság mindaddig nem felelt, szükséges volna tehát újabb, és erősebben intézkedni ez ügyben.

Bogdánffy Gergely, minthogy ez ügy annyira fontos, és a bajt halaszthatatlanul orvosolni kell, indítványozza, miszerint intézkessék ugyan még egy felszólítás a pénzügyigazgatósághoz, de a mennyiben az 3 nap alatt kielégítő választ nem ad, az ügy haladéktalanul terjesztessék fel a miniszteriumhoz.

Ez indítvány közhelyesléssel elfogadtatik.

Elnök előterjeszti a megyei alispán egy átiratát, melyben kérdés intéztetik a városhoz az iránt, ha nem volna-e oly épülete, melyet az Aradon felállítandó járásbírósi használatára az államnak ingyen átengedhetne; s ha ez nincs, nem tudna-e valamely erre alkalmas helyet ajánlani.

Ez ügy egy küldöttségnek adatván ki, ennek véleménye jelentése szerint a város ingyen nem engedhet át a járásbírósi részére semmi helyiséget; ajánlja azonban a Freyberger-féle ház 2-ik emeletét, melyre a városnak a törvényhatóságok rendezése után nem leendő szüksége.

E jelentést némi megvitatás után a közgyűlés magáévá tette.

Következett a parti-bizottság jelentése a védgátak és sarkantyúk építéséről, melyre 30,880 forint kellend a költségvetésben előirányozni. Ezen összeg fedezhetése végett a bizottság a lyceum mellett kijelölt háztelkeknek eladását indítványozza.

E tárgy felett megkezdett a vitaközlés. Néhányan a sarkantyúk építése ellen szólalnak fel, mások ismét a lyceum mellett levő telkeket csak akkor akarnák eladás alá bocsátatni, ha az azokhoz vezető utcák kikövezzék leendőnek; — az idő előhaladása miatt azonban a tárgyalás félbeszakítván, a határozat meghozása holnapra hagyott.

Országgyűlési tudósítás.

P e s t, január 19.

(i. x.) Elnök: Somssich Pál déli előtti egyenlő 11-kor megnyitja az ülést. Jegyző: Jámor Pál.

A kormány részéről jelen van Andrássy, Bedekovits, Gorove.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése, után elnök bemutatja Arad megye feliratát, melyben a radnai járásbírói kerületből a jelenlegi közigazgatási törvényi kerületet, kihasználni és azt külön kerülettől alakítani kéri; ugyanazon megye egy másik feliratát, melyben a községek rendezéséről szóló törvényjavaslatban, a községi jegyzők élethossziglani megválasztását törvényileg kimondatni kéri.

H e n s z l m a n a k ö v e t k e z ő h a t á r o z a t i j a v a s l a t o t a d b e:

Tekintve, hogy a csak imént 1.300.000 forint megvett nemzeti képtárnak helyisége két szakértő bizottmányi jelentésben tűzveszélyesnek nyilatkoztatott ki, — tekintve, hogy a második szakértő bizottmány 1869-ki február hó 12-én kelt jelentése és illetőleg javaslata óta a tűzveszély eshetősége nem hátrított el:

a vallás és közoktatásügyi minisz. oda utasítatik, hogy a képtár tűzveszélyes helyiségeikből rögtön távolítsassa el, azok tűz és vízmentes helyiségekben minél előbbi felállításáról gondoskodjék s ebbeli intézkedéseiről az országgyűlést azonnal értesítse. — Ki fog nyomtatni és közelebből napirendre tüzetni.

Stratimirovits György a legújabb osztrák-porosz barátság és abból Magyarország külpolitikájára következő veszély tekintetéből a miniszterelnökhöz a következő interpellációt intézett:

a) gyakorolt-e és milyen befolyást a magyar kormány ezen legújabb osztrák-porosz közeledésre, — mi ennek a valódi hordereje?

b) szándékszik-e a magyar kormány idejében a veszélynek, miket egy ily a germanismus természet szerinti megerősödését előmozdító szövetség Magyarországra és szomszéd népeire nézve magában rejt, a szövetségnek meghíúsítása által elejét venni?

c) szándékozik-e végül a magyar kormány, ha a szóban forgó szövetség elháríthatatlan volna, oda működni, hogy abból a francia nép szabadságharczára semmiféle hátrány se nőjje ki magát, s ami részünkről e harc kimenetelére Poroszország előnyével semmiféle illoyalis pressio se gyakoroltassék?

Az interpelláció közöltetni fog a miniszterelnökkel.

Következik a napirend: az újonczozási törvényjavaslat végleges megszavazása. A törvényjavaslat felolvasatván, a központi bizottságnak a 3-ik §-ra vonatkozó módosításával elfogadtattott, s a főrendiháznak megküldeni határozattott.

Elnök kijelentvén, hogy a ház zárt tanácskozománnyá fog alakulni, — az ülést 11 óra után osztatá el.

P e s t, január 19-én.

(i. x.) A delegatívális működésből a magyar hadügyi bizottság működését kell kiemelni, — mely a „rendkívüli beszerzések” czime alatt újabb megadta a 12,790,000 fortra az indemnitást, — kinyilatkoztatván azonban egyúttal, hogy ez a legutolsó indemnitás, mit ez rányban megszavaz. A közös hadügyér azon kívánságára pedig melylyel ő a tüzéség jelenlegi nagy számát jövőben is fenttarthatni kéri, — e bizottság e kérelemnek a delegatív elv terjesztését határozta el, úgy azonban, hogy a bizottság erről véleményét nem mond. — A határvidékre pedig azon megállapodást ajánlandja e bizottság, hogy a határvidékek jövedelméből — ennek gyalogsági ezredei fentartására fordítandó 955,877 forint kivül, a közöspénztárból, e czim alatt még 980,370 forint fordítsassék.

Mindéhe a mai országgyűlés zárultásáról is kell hogy néhány szót mondjak, már a vitázott tárgy különösképpen fogva is, mely nem volt egyéb mint Illésy György névén azon kérelmek, melylyel magát az országgyűlési gyorsírók sorai közé felvétetni kéri. — Elismertégek kell hogy szóljunk a ház elnökének azon eljárásáról, melylyel az angol parlament elnökéhez kérdést intézett, vajjon van-e ott nő gyorsíró. — A felelet az volt, hogy: nincsen. — S valóban, ha a gyorsírózat történetébe pillantunk, nem fogunk példára találni hogy nő parlamenti gyorsíró lett volna; hanem igen is voltak és vannak az egyes lapoknál, nők, mint gyorsírók alkalmazva. En azokhoz tartozom, kik a nők jogáért mindenkor küzdöttek, — de a nőiség méltóságával nem tudom megegyeztetni az ily több mint nyilvános pályán működést. Válasszon a nő, oly tért magának, melyen a közjóknak szolgálva, fentartsa rendeltetésének legszébbjét, azt hogy nő, kinek szentelye a család, mert — szerintem — a nőnek a nyilvános pályát ezzel kell okvetlen egyesíteni.

S így csak köszönetet érdemel, a női ügy nevében is, Somssich ur, kinek ezen alkalmaztatás ellen kételyei voltak, — s épen a nők érdekében halat érdemel a ház, ki ezen kérelem teljesítése ellen, ugyan elvileg nehézségeket nem gördít, de gyakorlati kivételt létesíthetlenség isméri el.

A mai esküdtzéki tárgyalásnál pedig, melyen az ismert Vértési ügy miatt, a Deutsch-féle nyomdatársulat emelt vádat Áldor Imre hírlapíró ellen, — vádolt az esküdtek által felmentett.

A h á b o r u.

A tudósítások közül még mindig azokat várjuk legnagyobb érdeklődéssel, melyek a délkeleti harczerén történő dolgokról hoznak valamely újat.

Belfort közvetlen közelében, hol Bourbaki táborka tekintélyes haderővel áll, szemben a meg-

erősített hadállásokba visszavont német csapatokkal, a harczeréi viszonyok oly alakot vettek, hogy óránkint várhatjuk azon döntő összecsapást, mely véglegesen fog afelett határozni, hogy e hadászatiilag kiváló fontossággal bíró területen, a németek maradnak, vagy a francziák felküzdehetik-e magukat a helyzet uraivá.

A francziák Villers exel után elfoglalták Lure-t St. Arcey-t. Bourbaki hadműveleteinek iránya, a németeknek Montbeliard és Delle közt kényszerített földerőitvényeit hasztalanokká tevő, és kényszeríté Werdert arczvonalát nyugat felé fordítani.

Werder a Lisaine folyócska mellett, Belforttól 1 és egyenved mértföldnyire vett újabb állást, melyben Bourbaki által 15-én több ponton sikeresen támadtatott meg. A nevezett folyócska jobbpartja sokkal magasabban fekszik a tulsó oldalnál, s így innét a francia tüzéség nagy eredményre intézhető tüzelését. A 16-iki összefütközés, mely a chagey-montbeliard vonalon vívott, azt eredményezte, hogy Werder kénytelenül Belfort felé még jobban visszahúzódni.

17-dikén éjél Keller táborka a Lisaine-völgyben felfelé Frahier irányában, mely Belforttól észak-nyugatnak 1 és fél mértföldnyire a Lurebe vezető úton fekszik, — azon czélból küldetett ki, hogy a német sereget oldalról és hátban fedezze a francziáknak Lureből intézendő támadásai ellen.

A francia csapatok azonban nyomban követék Kellert, és elérték Chenebierbe, mintegy fél mértföldnyire Frahiertől, hol Keller állítólag megtámadván azokat, a porosz jelentés szerint 7 tisztet és 400 embert ejtett volna foglyokul. Azonban míg Bourbaki 17-dikén az ellenségé a még elfoglalt tartott posztókban foglalkoztatá, Keller d. u. 4 óra körül tulnyomó erővel megtámadtatott, s hihetileg visszavonulási-utja a főszereghöz elvágott. Lehet ugyan, hogy Keller a Frahiernél foglalt erős állását egyideig megtartja, de Werder ennek dacára is kénytelenül elvonulását folytatni.

Ily körülmények közt a német vogeisi sereg azon helyzetben van, hogy a teljes szétveretés vár rá, ha a 2-dik porosz hadtest nem érkezend meg a kellő időben segítségére.

Valószínűleg azonban e hadtest, Lecointrenek Neversből Gien ellen intézett támadása és Garibaldi csapatai által, melynek előhadai már Haumonba értek, feltartóztatott előnyomulásában, s így Werder vesztve van.

Chanzy táborka helyzete azonban nyugaton még mindig nem javult meg. Rá nézve nincs egyéb hátra, mint csapatait a carentani vonalra vezetni vissza, és itt újabb erősítésekre, melyek oda tengeren is szállíthatatnak, várni. Mit fog Frigyes Károly ez esetben tenni? Ha utána nyomul Chanzy seregének, mig egyrészt a párisi ostromseregtől nagyon messzire távozik el; csapatainak szétosztása által, mire előnyomulásában összeköttetéseknek biztosítása végett szükséges leendő, haderejét is jelentékenyen meggyengítendi, ami igen könnyen szorult helyzetbe juttathatja. Hihetileg azonban Frigyes Károly egy kedvező ponton, például Mayenneben, melyet a mecklenburgi nagyhercege csapatai már el is foglaltak, védőállást foglaltatni, minálalt szükség esetén seregének egy részét egyéb czélokra is használhatandja.

Páris bombáztatása decz. 26-dika óta tart már, s bár a porosz táviratok elég sok zajt ütöttek abból, még eddig annak valamely nagyobb szerinti eredményéről, a legporoszabb tudósítások sem írnak. Hogy valamelyik erődnél lövetett-e már rés, vagy ágyú elhallgattattak-e véglegesen, minderről semmi hír.

„Nat. Ztg.” tudósítója 16-ról Versaillesből ezeket írja: A múlt éjjel a bombázás a leghevesebben dühöngött ismét, mig ma feltűnően esendessé vált; hihetileg a sürt kő akadályozza tüzeinket, messzebbre irányzandó működésükben. Mig a déli erődök tegnap nem vágtak be az actióba, a Mont-Valerien egész éjén át tüzelt, a St. Cloudnál elhelyezett ütegek, mely már nappal két tisztet és 21 embert vesztett. Issy, Vanvres és Montrouge örségének egy része állítólag elhagyta volna az erődöket, és a kőfalakon foglalt állásokat. A bajor tüzéség erőlyesen tüzel tovább is a kőfalakra, hol még erős harcok fognak előfordulni az utasoknak feladata gondosan megvizsgálni, ha az erődök nincsenek-e aláaknázva, mitől nagyon félnek. Ezeknek a gyalogság részére szabad utat kell nyitniok, hogy nagyobb veszteségek nélkül láthasson az erődök ostromlásához. A mérvadó körökben itt az a nézet uralkodik, hogy a párisi haderők egy minden ponton intézendő nagy kitörésre készülnek s mostan csak azért viselik magukat nyugodtan, hogy annál jobban előkészülhessenek arra, hogy a francziák hadsereg szervezése körül a kormány az utóbbi két hó alatt roppant erőfeszítéseket tett, melynek az ország most kezdő élvezni gyümölcseit. A francia hadak létszáma napról napra növekszik s már-már 500,000 főre növeke-

dett — nem számítva ide természetesen a párisi hadsereget — 2 ezer igen kitűnő s legalább is oly nagy ágyúkkal, minőkkel az ellenséges hadseregek vannak ellátva. Ez ágyúk részben Franciaországban, részben külföldön gyártattak. A tényleges szolgálatban álló katonák chesepot más első rangú löfőgépekkel vannak felszerelve, melyekből csak külföldről 400,000 darab hozatott be. Szóval a 275,000 főnyi párisi hadaknak az összes francia haderő 675,000-re megy, mely mögött 400,000 még nem mozgósított nemzetőr áll, hogy az elsőforduló hiányokat a hadsorokban időről időre betöltsék.

Kossuth Lajos

az „Együtttes válasz”-ban ígért második levelet is megküldte a „Magyar újság”-nak, s ebben legfőképpen visszapillantással a 48-ra foglalkozik.

Azon levelek közül, — írja — melyekre válaszolni szerencsém van, mindazok, melyek politikai fejtegetésbe bocsátottak, az 1848-ki törvényhozás hagyományaihoz ragaszkodásnak adtak kifejezést.

Nem is fog az egyhamar kiveszni. Lehet azoknak befolyását zsibbasztani; az intézményeket meg lehet hamisítani; a magyar alkotmány lényegének tiszta felfogásában még nem eléggé otthonos a nép, gyermeket jóhiszeműségét meg lehet lopni, hogy jogáldozatról jogáldozatra hagyja magát idegen érdekek horgán voncoltatni; de a századok eltompító szolgátsága kell hozzá, hogy a delezés rezgés megszűnjék, melyet a 48-ki törvényeknek mind főbb vívmányai, mind szelleme, iránya, s vezérlelei a nép szívének hurjain felköltöztetnek.

De én, midőn a népnek a 48-ki törvényhozás hagyományaihoz ragaszkodását természetesen is találok, helyeslem is, — a 48-ki törvények vezérleleire, szellemére, irányára vonatkozom; — nem minden egyes részlete.

Részletek tekintetében a 48-ki mű sem nem teljes, sem nem tökéletes.

Egynemely tekintetben e művet a tapasztalás nem mutatta elegendő biztosítéknak. — Ilyen az ország törvényes függetlenségének tekintete. — Jó hiszemű loyális kísérlet volt a kiegyenlítő engesztelésre. Nem sikerült. Nem azért, mintha sok volt volna a felállított biztosíték, hanem, mert kevés volt.

Más tekintetben a letett alap helyes is, biztos is, s minden vész-viharral dacolni képes is volt. — Ilyen a jobbággyi állapot eltörlése, s a csak terheket viselt, de jogban nem osztott jobbággyi népnek, szabad földbirtokos, szabad polgárokká emelése. — De a mű nem volt teljes. — A hűbér rendszer nem minden maradványait lettek egyszerre elsepere.

Némely kérdésekhez, melyek a demokratiai átalakulás logikai követelményei, még csak nem is nyúlt a 48-ki törvényhozás. Ilyen a Fő Rendí táblának vagy egyszerű eltörlése, vagy (amit én sokkal helyesebbnek is, s a magyar alkotmány önkormányzati ősi jellegével összhangatosabbnak tartok) a törvényhatóságok köveitől alakítandó Senatussal felcserélése. — Nagyméltósági főrendek, oly furesán veszik ki magukat, egy népképviselői demokratikus alkotmányban, mint — mint — bizony hirtelenben nem is vagyok képes eléggé jellemző példát találni, a dolog annyira superlative absurdissimum. Csak jegyet tudok, amely az absurditás ama zavaró vetélkedik, de melynek feltalálási dicsősége az 1870-ki állambölcsességnek jutott ki: értem az Eunuchokká csonkított megyénkebe a virilis szavazat befértezését, aminek azon kívül hogy ki hívó gyönyűzés a népképviselői eszméjéből, még az a különös sajátsága is van, hogy rendes békés időkben még a miniszterialis minden lébe kanálózás is tökéletesen el lehetett volna nélkülözle, de haszontalansága mellett, oly „digitó monstrari”-t képez a nép méltó bosszankodása számára, hogy ha válságos idők találnának bekövetkezni, alig ha prescriptionis lajstrom szerepét nem fogja játszani. Szomorú dolog lesz. De bizony meglehet.

Azonban, a nagyméltósági Főrendi tábla, nagy absurditásához a 48-ki törvényhozás még csak nem is nyúlt.

Más kérdéseknél, mint például: a minden előbbi, hatóságukban világosan fenntartott törvényhatóságoknak tisztán népképviselői alapra rendezését illetőleg; csak az alapelv mondatott ki, s a gyakorlati alkalmazás a népképviselői törvényhozásnak lón fenntartva; nem is: álmódván a 48-ki országgyűlés, hogy valaha akadhasanak oly népképviselők, s még többséget is alkothassanak egy országgyűlésen oly népképviselők, kik a nép önkormányzatát szent jogát az ősi magyar alkotmány eme szent örökségét, osztrákos hevíkben, a minden lébe kanálózni vágyó miniszterialis omnipotentia molochjának oda dobhassák áldozatul.

Más kérdéseknél ismét a 48-ki törvényhozás csak egy gyöngye-előlépést tőn s azt is félszege.

Ilyen a sajátzabadság kérdése. — Másoknál végre egy gyakorlatlan alkalmazáshoz folyamodott, csak hogy egy nagy elvet: a vallás-felekezettek közti tökéletes egyenlőség és viszonyosság elvét törvénybe ígathassa, s az „uralkodó vallás” borzasztó eszméjének véget vethessen. — E nagy elvnek gyakorlatiatlan alkalmazása a XX-dik t. cikkben van; mely a mellett, hogy vallászabadságról még nem, hanem csak bevett vallásokról mert szólni, nem azt rendeli, hogy az állam a vallásfelekezeteiket magukra hagyja s egy fillért sem ad egynek sem, hanem azt határozza, hogy minden bevett vallás-felekezet egyházi és iskolai szükségéi közadalmi költségek által fedeztessenek.

E fogyatozások részletezésébe azért bocsátok, mert a fogalmak tisztázása végett alkalmat kívántam venni annak felemlítésére, hogy nem téves nézetek okozták e hiányosságokat, s nem is az idő rövidsége okozta e hiányokat, mint azok szokták mondani, kik magukat a 48-ki mű örökösének vallva a befefejezett művet az által egészítik ki, hogy lerontják.

Volt annyi részem a 48-iki munkában, hogy jogosítva legyek tanúságot tenni; miként a párt, mely az átalakulást munkába vette, igen jól tudta, hogy mit kíván ezen kérdésre nézve a józan szabadelvűség, a törvényhozási logica, s a hon java, és eléggé is tisztában volt nézeteivel, hogy az idő rövidségét ne lett legyen kénytelen akadálynak tekinteni.

Meg mondom a valódi okot.

Számot vetve magunkkal, hazánk mindenemű bajainak kutfejeire nézve, azon meggyőződésre jutottunk, hogy az európai körülmények kedvező befolyását férfias határozottsággal felhasználva, mindenek felett két dolognak kereszttül vitelére kell minden erőnköt összpontositnunk. Egyik az, hogy hazánk mindenemű ügyeinek kormányzatából, minden idegen avatkozást kizárva, egy független magyar parlamentáris kormányzat felállításával a magyar állam törvényes függetlenségét biztosítsuk. Másik az, hogy az aristocraticus alkotmányt 350 év keserves tapasztalása, ugy az ország állami függetlenségének megővására mint a nemzet szellemi és anyagi felemelésére tehetetlennek bizonyított be, demokratiai alkotmányt válasszunk, s erre a jobbággyi népnek szabad földbirtokos, szabad polgársággá átalakításával teremtsünk szilárd alapot.

Mi akként valánk meggyőződve, hogy ha a Hon, mint joga hozza magával függetlenné, s a független hazában a nép saját sorsának szabad urává lesz, a további kifejlődés magától elkövetkezik.

Azt gondolták tehát, hogy megelőznünk kell mindent, ami e nagy cél elérését compromittálhatná, s más kérdések körül csak addig tanácsos mennünk, a meddig e nagy cél veszélyeztetése nélkül mehetünk.

Igen de a 48-ki országgyűlés még kirekesztőleg csak szabadalmazott osztályokból állott. Maguk a kir. városok is ilyenek voltak, s követjeik akkor még nem a városi polgárságot képviselvény, igen kevés sulylyal bírtak. Mi magunk is a nemesség küldöttjei voltunk, s a célba vett nagy reformok keresztültelénél a főrendi tábla szabadelvű töredékének közreműködésére, a többieknek pedig legalább resignatiójára szükségünk volt.

A magyar nemesség emléké 1848-ból oly di-csőség környezi, melyhez hasonlóra alig van példa a történelemben, még az 1789-i francia nemzetgyűlés sem véve ki, mert az nem kirekesztőleg szabadalmazott elemekből állott. És mi tudtuk ugyan, hogy a robot és dézma gazdálkodást a nemzetgazdaságtól lelegelemből fogalmi annyira elitélők, miszerint annak eltörlésével maga a volt földes uri osztály is idővel jólétben csak nyerni foghat; de aziránt nem csinálhatunk magunknak illusiót, hogy pillanatnyilag az áldozat bizony igen sokaknak zokon esik. — Tudomásunk volt nyomatékossá állása egyénekre mind a két táblánál, kik mint elvű hazafiakhoz illik, a particularis érdekek sugallatain felül emelkedve, egész határozottsággal velünk szavaztak ugyan, de kiknek házi tűzhelyeik körüljaj, panasza és átkozódása hangzott amiatt, hogy az ige testté válásának ideje bekövetkezett. — Megfontolván tehát, hogy a munkába vett demokratiai átalakulás egyszerre két irányban folyosodik a birtokos nemességre; mert ép akkor midőn urbéri javadalmait elvesztí, egyszerre mind adófizetővé is lesz; — nem tartottuk tanácsosnak a hurt még tovább feszíteni; ne hogy ellenkezéssel találkozzunk s az ellenkezés egyszer eltörlésére jutva, azon alapkérdésekre is kiterjedjen, melyeknek a felvett irányban megoldását hazánk jövődjére nézve életkérdésnek tekintettük.

Ennek pedig borzasztó következményei lehettek volna. Akkor ugyanis még úgy állott a dolog, hogy a törvények az országgyűlés végével egyszerre, együttesen sanctionáltak. — Egy pont feletti lényeges meghasonlás mindent compromittálhatott. — Nagyon jól tudtuk pedig, hogy a bécsi hatalom egyrészt fájlalva a hazánkai önkényes rendelkezésnek kezéből kisikamlását, más részt pedig ösztönserűleg borzadva a demokratiai elv megtestesítésétől; lesve, lesi, hogy hol találhat támaszt akár a nép előítéleteiben, akár a nemességben, papásban, mágnásokban, miszerint célba vett sarkalatos reformjainknak ellent állhasson. — Hiszen, kik a Bécsbe menekített országgyűlési küldöttségben (abbaz az argonautáknak keresztelt expeditióban) részt vettek, tudják, s tudom különösen én, ki mind Bécs városában, mind a császári Burgban, a meszerüstesség különös dolgokon mentem keresztül: hogy mily tengerőz a nehézségeknek kellett az utolsó percig küzdenünk.

Vigyáznunk kellett tehát, ne hogy oly lépést tegyünk, melynél vagy a közvélemény cserben hagy, (voltak dolgok, melyeknél ettől méltán tartatunk) vagy pedig particularis érdekek miatt az országgyűlés kebelében meghasonlás tör ki; mert lehetetlen volt nem tudnunk, hogy ha a bécsi hatalom látja, miként csak egy dologban is van mire támaszkodnia, a főfeladatunkká választott két fő vívmány is veszélyben forogand, ezeket csak úgy remélhetvén békés uton keresztül vinni, ha a nemzet akaratának compact erejével állunk szemben. Hazánk s a szabadság megrögzött elleneivel. Ha ezen elővigyázattal nem vagyunk, alig maradt volna fel más alternatíva számunkra, mint vagy nyomorúságos arányu eredményekre devalváltatni engedni a pillanat kedvező alkalmát, vagy rögtön forradalomhoz nyulni. En pedig lellem mélyében meg vagyok győződve, hogy ha akkor ez alternatívát ki nem kerüljük, nem 49 lett volna belőle, mely abból merítette főrejét, hogy nem a nemzet támadta meg a dynastiát, hanem a dynastia támadta meg fegyverrel az alkotmányt, melynek megtartását esküvel fogadta, a törvényt, melyet királyi szó szentesített, s a nemzet életét, melynek saját élete fennmaradását köszönhető. — Mondom: nem 49 lett volna belőle, mely még bukásában is életet biztosított a nemzetnek, mert élet erejét önmaga s a világ előtt revalta, hanem lett volna belőle egy csufos halál, feltámadási remény nélkül, halál, mely felett a világ bírása a történelem még csak nem is sajnálkoznék.

Ezen szempont kből kell a 48-iki törvényhozás fogyatozásait megítélni.

Tul hossza nyulnék levelem, s ha nyújthatna is némi anyagot a történész számára, nem igen érdekelhetné az actualitásokra, feszített figyelmet, ha részletesen elmondanánk, miként gyakoroltak befolyást, és minőt ezen szempontok, mindazon egyes fogyatozásokra, melyeket felemlítettem.

Egyre nézve mégis kivételt tesztek. Teszek pedig azért, mert ez actualitási érdekekkel bír.

A vallás tárgyában alkotott t. cikket értem.

(Vége köv.)

Párisból.

Ugyancsak a „Jour. Officiel” nemhivatalos részében a következő sürgöny fordul elő:

Több mint három havi ostromlás után az ellenség decz. 30-án megkezdte erődeink bombázását, hat nappal később pedig a város bombázásához fogott. Valóságos jégeső dobott oly golyókból, melyek némelyike 94 kilogrammot nyom és minők az ostromlóak történetében elő nem fordultak, Páris azon részére, mely az Invalidákot egészen a muzeumig terjed. Az ágyuzás szünet nélkül, nappal és éjjel folytattatik, még pedig oly hevességgel, hogy a St.-Sulpice és az Odeon közt fekvő városrészben minden második perczen hulltak le a bombák. A bombák mindenholva elértek, a sebesültekkel telt kórházakba, az iskolákba, a muzeumokba, a könyvtárakba, a templomokba, egy a Sorbonne és a Val de Grace templomába, végre magánházakba is. — Számos nő az utcán, mások ágyaikban öleltek meg, sőt az anyák karjaikban levő kisdereket is elérték a golyók. A Vougirard utca egy iskolájában egyetlenegy bomba négy gyermeket megölt, ötöt megsebesített. A luxemburgi muzeum, mely a modern művészet mesterműveit tartalmazza, és a luxemburgi kert, melyből egy ott levő kórházat gyorsan el kellett távolítani, egy óra alatt 20 bombát látott. A muzeum híres téli kertje, melyek a maguk nemében elsőrangúak, tökéletesen elpusztítottak. A Val de Grace kórházban két sebesült, köztük egy nemzetőr, ágyaikban öleltek meg; ezen kórház, mely világhírű torna által mértföldekre felismerhető, a bombázás jeleit udvaraiban, betegszobáiban és templomaiban mutatja. A templom fala betört. Ezen dühös támadást senki sem hirdette előre; Páris egyszerre csatárra változott át. Mindazonáltal büszkeséggel mondhatjuk, hogy az asszonyok ép oly bátraknak mutatkoznak, mint a férfiak. Mindnyájukat a düh töltötte el, félelmet senki sem mutatott. Ime, ezek a porosz királynak tettei. A kormány ezen tetteket Franciaország, Európa és a történelem színe előtt constatálja.

Egy párisi gyermekkorház orvosai a következőképp protestálnak a bombázás ellen: „Mi a gyermekkorház orvosai, az emberiség, tudomány a nemzetközi jog és a genfi egyezmény nevében, melyek a német hadseregek által nem becsültetnek, ünnepélyesen óvást teszünk a bombázás ellen, melynek a mi kórházunk is kitéve vagyon, úgy hogy már eddig is öt bomba által találtatt. Nem fejezhetjük ki elegendő erőlyllyel, mert erre a szók hiányzanak, mily méltatlanság fekszik abban, hogy a kórházban levő több mint hatszáz gyermek élete a bombázás által fenyegetettik. A gyermekkorház orvosai: Archamblaut, Jules Simon, Labric, Henri Roger, Bochut, Giralde.”

Bordeauxból.

Anatole de la Forge a bordeauxi tábor 6. departementjának mozgó nemzetőreihez a következő kiáltványt bocsátá ki:

Polgárok! A nemzeti védelem kormányza azon megtiszteltetésben részesített, hogy a derék Renault tábornok mellé állított, ki meg van bizva, hogy nektek a hadfolytatás durva mesterségét tanítsa, Legyetek üdvözölve e táborban, melynek már megvan hősiességi hagyománya és a melyből indultak ki a Gironde bator nemzetőrei.

Franciaország veszélyei hívnak titeket fegyverre, azért hagyatok el tűzhelyeiteket, hogy az ellenség előtt egyesültetek testvéreitekkel a seregben és a nemzetőrségből. Az ellenség az, mely a sedani és metzi büns capitulatio után insulálta hazánkat, azt mondván, hogy többé nem létezik francia hadsereg, hogy a francia becsület meghalt. Vilmos király csapatai megtanulták azóta, és ti ezután is megfogjátok tanítani, hogy az elárult és eladott sereg helyébe egy egész nemzet kelt fel. Igen, ti vagytok a felfegyverkezett nemzet, a francia nemzet, az, melyet 20 évi casarismus csak elaltatni tudott, de mely a köztársaság szavára hirtelen felkelt.

Polgárok és egyszerűs mind katonák, ti mindnyájan ugyanazon szent adósságot fizetitek a hazának. A mi sorainkban nincsenek többé berendezek, sem helyettesítés, hanem szabad emberek állnak fegyverben leigázhatlanul. A táborban ti megtanulandjátok a katonai érelyeket: mindennek felett első a fegyvelm. Itt a szigor, mert az a törvény, mely az egyedüli erő, mely előtt a republikánusok meghajolnak. Ha annak engedelmeskedtek, ti nevelt, szilárd katonák lesztok és mi mindnyájan egyesülve, összetartva, egy szívveréssel fogunk a tűzbe menni, kiáltva: Eljen Franciaország!

Eljen az egy és oszthatatlan köztársaság!

A thili malomnál lévő főhadiszálláson.

Január 8. 1871.

Anatole de la Forge,

A bordeauxi tábor polgári alelnöke.

A hajdani ifjúság.

Az „Ellenőr” e cím alatt igen érdekes visszatekintést ad azon szellemre, mely 48 előtt uralt a magyar ifjúság közt.

Humboldt — mondja a nevezett lap, — az egyetlen alatti utazása leírásában egy helyett ezt mondja:

„Ha egy európai utazó először lép Délamerika és erdeibe: egy egészen váratlan természetű képet lát maga előtt. Minden lépésnél veszi észre,

hogy a forró égőnek nem határánál, hanem hatalmas continensnek kellő közepén találja magát, ahol minden óriási: hegyek, folyók és növények. Ugy tesszik, mintha a növényektől tulterhelt földön nem lenne a tér elég azok kifejlődésére. Zöld bársony szőnyegek megett rejteznék el a fák, s ha mindazon orchideákat, bors és pothos fajokat, melyek egy amerikai fűgefát befutnak, el akarná az ember egyenkint ültetni, egy nagy darab földet be lehetne azzal töltöni. A lianok az óriási fákra felfutva és száz lábnyi magasságra ívet formálva más fákra futnak át, úgy, hogy a fűvész e ropant növény- és virág-tömegben zavarba jön, s nem képes a virágot gyümölcsöt és lombot, melyek különböző fajokhoz tartoznak, egymástól megkülönböztetni.

Az utazó előtt, ki 30 évvel ezelőtt Budapestet meglátogatta, ily szép, habár másnemű természeti kép tárult fel. Így volt az idegen utazó az ifjúsággal, a juratusi testülettel. Csodálkozva, majdnem elragadtatással nyilatkoztak azon lovagias, azon dölözgő ifjúságról, mely ekkor a magyar főváros nyilvános tereit, mulató-helyeit, ország- és megye-gyűlési termeit betöltötte, Magyarországot egy élő virágok kertjé változtatván át.

Mint Délamerika őserdeiben a virágzó folyondárok a kiszáradt fának is életet kölcsönöznek: úgy itt nálunk az ifjúság az akkori politikai élet árnyoldalait is képes volt eltakarni s behinteni lelkesedése örök ifjúságu virágival.

Ha szép, ha elragadó volt az ifjúságnál a délcege, a lovagias fellépés s az összetartó testületi szellem, még nagyobb, elragadóbb volt azon lelkesedés, mely ezen fiatal hősök, ezen tűzvért republikánusok keblét betöltötte. Egy hajdani ifju lelkesedése, egy legio mostani fejesüggesztő, elagott fiatal ember keblébe elég tüzet tudna önteni.

Délcege, majdnem kihívó volt az okkori ifjúság fellépése, néha heve túl is csapott a határon, mindemellett magokviseletében volt bizonyos varázs, melynek nem tudott ellenállni senki. Még betyáros tulságában is volt bizonyos lovagias, bizonyos megnyerő kedvesség, úgy hogy lehetetlen volt őket nem szeretni.

Büszkéek voltak, mert ismerték önbecsüket függetlenek voltak, mert nem vártak a hatalomtól semmit. Egy bálványok volt, a haza; de tudták azt, hogy ezen istenséget csak a szabadság templomában lehet méltán tisztelni, s a neki szentelt oltáron csak önzéstelen szívvel s tiszta kezekkel lehet áldozni.

Olyanok voltak ők az országgyűlésen s a megyék termében, mint a görög tragoediában a karok. Dicsőítették a szabadság hőroait s lepi-szegték az önzés, áltekinély és szolgaiság daimonait.

Gyűlöltek az aristocrátiát elkorcsosult részét, lenézték a pénzfejedelmeket, kigunyolták a szellemi butaság fekete lelkű apostolait, undorral fordultak el a zsarnokságtól, bármily cifra borbó volt is bújtatva; éltették a testvériséget és szabadságot.

Az ifjúság akkor nagy hatalom volt, mely előtt elcsappadt ezim, rang, áltekinély — mind azon szolgahad, mely a hatalom oldalán küzdött.

Ezen testületet nem lehetett elhallgattatni, nem lehetett terrorisálni, nem lehetett leszuronyozni. — Elő elvek s megtestesült eszmék voltak ők, kiknek nem fogott a fegyver.

Azonban egy szó, egy általok tisztelt, férfi ajkáról, elég volt arra, hogy e tűzökádó vulcán lecsendesüljön, s hogy ezen szilaj tenger ismét medrébe vissza térjen.

A görög Areopag, a középkori Vehm-bíró-ság, nem jártak el szigorubban s nem hajtották végre kéréleltetelenebbül a szabadelvű hazai közvélemény ítéletét, mint ezen ifju republikánus ítélőszék. A kit ők megbélyegezték, az meg volt erőkölesleg bélyegezve örökre. Homlokán, mint a szőkevény rabzolgákon, oda volt sütte a kainbélyeg, melyet onnan senki sem volt képes letörlölni; került minden szabadelvű ember az ilyen megbélyegzett, mint gályarabot.

Szóval a hajdani ifjúság az Eüménidák lángostora volt, mely üldözött minden aljasságot, bármily magas polcon fogott is az helyet.

Aristides, Themistocles, az eke mellé visszatérő Cineinnatusok voltak példányképeik, a zsarnokgyűlölő és eltipró Brutusok tisztelétének tárgyai. Kölesey, Vesselenyi és Kossuth az ideálók, kiknek nyomdokiba lépni s elveiket követni tűzték feladatul.

Sokszor elragadta őket a tulhév; volt eset, hogy tullépték az illem határait. Vádolni lehetett őket néha betyársággal. De egyvel nem lehetett vádolni soha, — hogy alacsony önzés vezetői tetteikben, s hogy a hazafiság s általános világszabadság követelménye ellen vétettek volna. Tisztelték a szabadságot, s a szabadság hőseit; lovagiasan mindig a gyengének, az elnyomottnak fogták pártját a hatalom és az elnyomók ellen, a világ bármely részében s bármely nemzetnél mutatkozott legyen bár ezen elnyomás.

A szabadság és hazafiság szent lelkesedése, mint vesztatüz égett keblök oltárán kiálthatatlánul.

Némelyik ifju kebléből a korrall járó számítás és önzés későbbben meggyengítette, vagy ki is oltotta ezen szent lángot; de mig az ifjúság lelkesedése tartott — önzés, hivatalvágy, hatalmasok előtti meghunyászkodás, soha, vagy rendkívüli kivételes esetben fordult elő, és ha ilyen akadt, rögtön kiúzte az ifjúság testületéből az ily elvetemültet, mint belpoklost.

Köszáli ifju sasokból állott a hajdani ifjúság, mely merészen a magasba tekintett, de ott tüzse-mekkel a szabadság napját kereste fel.

Nem voltak ők fejesüggesztő tudákos faj, — nem voltak ők az opportunitás világfájdalmas lovagjai, — nem tudák, mi a blazirtság. — Minden órában leszakasztották virágát s élvezték ifjúságuk tavaszát, élénken és derűlen, mint a hajdani Hellás és Sparta fiai.

S ha az imádtott haza védelme úgy kívánta, a mily derűlen éltek, oly derült lélekkel véreztek el az idegen ellen folytatott véres csatákban.

Sok tekintetben gyönyörű korszak volt az,

Jól esik rá visszaemlékezni. Különben is alig maradt meg más azon általam rajzolt korszakból, mint az emlékezet örököldje.

Es a mostani ifjuság mit tesz? Nem akarok keserü lenni, különben én azt sem tudom, van-e most ifjuság.

A költő felel e kérdésre:

Késő, — habár láttam virágát,
Megénekelné a kislőt a ágát.

Virágozzék megint.

Válaszul

az iskola belügyeinek szabályozása című javaslatra válaszul.

Arad, jan. 16. 1871.

Az „Alföld” hasábjain közlött cikkem folyamában azon reményem, hogy az iskolaügy érdemében kockáztatott szavam nem fognak „a pusztában kiáltóként elhangzani”, az illető helyről remélt viszhang helyett egy testületi egyénben érdeklődést gerjesztettek fel, melyet a felhozott ügy megdöntésére megtestesíteni törekedik válaszában, mely azonban a dolog lényegétől annyira elütő, hogy abbéli gerjedelmei nyilvánulása inkább külön elnevezésnek — mint a felhozott tárgyat illető érdemleges válasznak kell tekintenem.

Czikkiró ur hosszú elmélkedésnek nevezi azon fontos érvek elmondását, melyeket az igazgató vezetésével a tantestületnek — mint felelős felügyeleti hatóságnak — az iskola belügyeinek vezetésére leendő fogadására iránt felhozott; pedig nem épen spartai rövidséggel irt különleges válasza nem egyéb érv nélküli száraz elmélkedésnél, melynek fűszerezésére a multi idők (Bach korsz.) intézményeinek elröngyölt foszlányairól sem restelt megemlékezni.

Az iskola belügyeinek szabályozására vonatkozó cikkem befejezőleg azon óhajnak ad kifejezést, hogy az iskolák belügyeinek vezetése a tanítótestületnek — s ennek kebeléből általa közbizalom útján ajánlott, de a felsőbb iskolai hatóság által ezen minőségben megerősített szakszervegység, mint igazgató a testület működése felett örködő közeg által gyakoroltassék; tehát legelső sorban a tantestület összesen — s egyenként saját osztályát illetőleg mindegyik tag — s végre ezzel kapcsolatban az összhangzatos működést közvetítő igazgató felelős a ügyért; egy mindnyájáért — s mind egyért!

Holott cikkiró ur azt állítja mindjárt, válasza bekezdésénél, hogy a tanügy emelésére szolgáló biztos tényezőket az igazgató tanítóban vélemlenni; ebből azt kell következtetnem, hogy cikkiró ur nagyon röviden elmélkedett, hosszas elmélkedést feltüntetve érveim felett, mert nevezett cikkemben azt állítottam, hogy az igazgató intézmény pedagógiai legyen szerkezve, vagyis a testületnek is megadassék az őt illető befolyás, hogy amily fokon ellenőrizi az igazgató a testületi tagok működését — ép úgy alkalmas legyen ellensúlyozni a testületnek is az igazgató eljárását; ha talán a tantárgyak mikénti kezelése — módszertan stb. iránt az igazgató — s tanító között nézetkülönbség jönné létre, nem foghatja reá erőszakolhatni az igazgató saját nézetét az osztálytanítóra — mert az úgy ilyenkor a testületi ülés elő bocsátatik, hol a többség nézetegysége — s nem az igazgató önkénye fogja az ügyet eldönteni; így tehát minden személyeskedés leleendő szorítva, mert őrizkedni fog az igazgató személyes érdekei feltételeiről tudva azt, hogy nemcsak ez — de még nem rossz szándéku ballépése is a testület által leendő rendreállításával fog találkozni.

A basáskodásnak ideje különösen a nevelés terén — lejárt, mert a tanító személyes érdekei, követelményei természetesenül alárendelve a pedagógia érdek — s következményeinek, mit cikkiró ur, sajnos, nem akar belátni — midőn a felhozott intézményt (mint pedagógiai újabb vívmányt) a basaság nevével tisztel meg....

A tudomány tekintélye gyakorolhat szellemi fölénnyel mielőtt meg kell hajolni, nem a basáskodás, mely annak idejében is a testet igen, — de a szellemet le nem igazgathatta!

Hogy abbéli állításom — miszerint a szakembereknek nem adatik meg az illetékes szó — való, tények bizonyítják, mit cikkiró ur akarva nem akarva, figyelembe nem veszt, s így jogtalan ítéletét ünnepélyesen visszautasítom s az általa tett elnevezés viselésére érdemesitem....

Sajátságos fényt vet cikkiró urra azon nyilatkozata, hogy akkor a midőn általánosságban csak tanszék említtetik — mely Magyarhonban sok van — azonnal az aradit rántja elő, pedig az aligha szorult védelmére....

Oly tanítónak, ki a közönség várakozásainak megfelelő, nincs szüksége igazgatóra — mivel a tanszéknek számol? írja cikkiró ur.

Idézett tételében szintén beismeri, hogy kell lenni valakinek, (számla a tanszéknek) ki az ügyet ellenőrizze, csak ne a szakavatott testület tagja legyen az! Erre vonatkozólag a következő kérdést vagyok bátor ünhöz idézni: Vajjon a közönség ítélete jogos alapon áll-e? Azonos lehet a szakértőknek szakmájukba vágó alapelvekből eredő ítéletével? úgy hisztük nem!

Sígy a régi slendrián rendszer mellett van elég lelkiismeretlen tanító, ki szoros kötelességét mellékesnek tekintve, az elé saját érdekeit tolja, annak szentelt legtöbb idejét, s nem általa a legszentebb nevelési ügyet szemfényvesztő játékká a laconyitani, port hányva a közönség szemébe!!

Továbbá a tanító a közönséggel érintkezésben levén, nem tehet-e fel, hogy lelkiismeretlen tanítása palástolására a közönségtől partfogókat szerez? kik Napoleon gárdájaként a dicsőség sugarával övedzik körül, míg más, ki egész éven fáradozott, partfogók hiányában, fáradozásának csak azon silány gyümölcsét élde-

heti — mit az öntudat nyújt, hogy kötelességét lelkiismeretesen teljesítette!!

Mig ha van egy szakszervegység, ki a tanítók működése felett örködik ennek tisztánlátó szeméi előtt az említett művészies fogások háttérbe szorulnak, mert tudni fogja az illető, hogy működése az igazgató által a testület elé terjesztetik, mely jó hírre, s a reá háruló felelősség terhe miatt szigorral fog itélni.

Az igazgatói intézménynek, — mint a tantestülettel kapcsolatban, az iskola szellemi vezetésére hivatott közegnek szükségessége — elvben a tekintélyes szakférfiak, s a nevelés-ügygyel komolyan foglalkozók egybevágó nézetei által elismeretik, s valóban, mert a neveléstanítás elveiből merített azonérvek, melyek a mellett harcolnak, oly fontosak, hogy mint ilyenek dönthetnek; az egyesek által azellen tüntetett indokoknak alapja nem paedagogiai elvekben honol, ennek rugója a személyes érdekekben keresendő, honnét az silány tápot nyer, mit az illetők fegyver gyanánt használnak érdekeik megvédésére.

Hogy mily jólétnek, s virágzásnak örvend a nevelés-ügy az általam ajánlott szervezet mellett, mutatják első rendű városaink m. p. Pest, Szeged, Komárom, Temesvár, Kikinda, Zenta, stb., hol ezen rendszer már fogadtatott van.

Miután tehát t. cikkiró ur közlött elmélkedése nem szolgáltat érvet az intézmény megcáfolására, nézeteit sajátommal nem tehetem; biztosítom, cikkiró urat, hogy a fenn nevezett intézmény fogadtatásával számos visszaélések, melyek történtek s történhetnek, s melyek egyedül az említett közeg által torolhatók meg — száműzetnek, s azáltal is óhajtott egyetértés, szeretet fog meghonosulni a tantestületben.

Azért tehát az igazgatói intézményt nem temetni — de támasztani törekedjünk!!

Szücs József,
h. tanító.

Táviratok.

Bécs, jan. 19. A pontusi conferentia tagjai nem ismerik el a francia köztársaságot, és csak egyszerűen meghívják az ideiglenes kormányt. Ezen eljárást Bernstorff indítványozta, ki különben a francia kormányhoz intézendő újabb meghívást szintén alá fogja írni. A harcztérről semmi újabb hír sem érkezett.

Bordeaux, jan. 18. Bourbaki tábornoknak egy, f. hó 17-kén kelt sürgönye jelentést tesz a megtörtént főtámadásról. Bourbaki megkísérelte az ellenség balszárnyának megkerülését, de mivel az e célból kiküldött hadcsapatok maguk is veszélybe jöttek, csapataink csak saját hadállásainkat tarthatták meg. Az ellenségnek roppant erős tüzérsége van, s naponta nagy erősitéket kap, miáltal erős hadállásaiban képes volt, jölehet csak védőleg — ellenállni erőfeszítéseinknek. Az időjárás nagyon kedvezőtlen, az előnyomulás nagyon terhes, minek folytán Bourbaki jónak látta a csatnap reggelén elfoglalva tartott hadállásaiba visszavonulni.

Hamburg, jan. 18. Egy Alençonból érkezett sürgöny 18-áról jelenti: A mecklenburgi nagyharcz serege Mayenne-en át Rennes-be vonul.

Brüsszel, jan. 16. Lilleből jelentik: A németek elhagyták St.-Quentin, s a francziák megszállották azt.

Laval, jan. 16. Élénk ágyutüzelés hallható. Nyolcz óra óta nem érkeztek postagalambok. Kémjáraink több foglyot ejtettek, ezek közt egy Molke grófot a 6. sz. dragonyosredtől, a porosz tábornokai főnök egy rokonát.

Tunis, jan. 17. Az olasz consul megszakított minden összeköttetést a tunisi kormánnyal.

Stockholm, jan. 18. Az országyűlés ma nyitották meg. A trónbeszéd a hadsereg újraszervezésének szükségét és új fegyveradót helyez kilátásba, hogy hadiszerek vásároltassanak s erődök építtethessenek. A trónbeszéd ezek indoklásában utal arra, hogy a jelen háboru könnyen tovább terjedhet. A költségvetés 45 millió tallér kiadást mutat ki, s ezenkívül hadiköltségekre 17 millió tallért irányoz elő.

Bordeaux, jan. 17. Lilleből, jan. 16-ról jelentik: A párisi „Journ. Officiel” 13-áról Jules Favre egy köriratát közli, melyben Favre azt mondja, hogy decz. 29-éről kelt és az amerikai követ közvetítése által jan. 10-én kezéhez érkezett sürgönye lord Granvillennek, a francia politikai helyzet méltánylást foglalja magába és a kormányváltozást a nyilvános jog tekintélyével pecsételi meg. Franciaországnak tehát el kell fogadnia a meghívást és képviselve kell lennie a conferentiában, de Jules Favre, jölehet menlevelet kapott, Párist csak akkor fogja elhagyni, ha a város állapota megfogja ezt engedni.

Kassel, jan. 19. Eugenia excsászárné ide váratik. Azt állítják, hogy Páris capitulációját után Napoleonot lemondást fog a császárné kívánni, amit eddig megtagadott.

London, jan. 19. A conferentia azon határozatot hozta, hogy a kormány collectív iratban szóllitassék fel képviselőjének elküldésére. A porosz képviselőnek azon utasítása volt, hogy a collectív felhíváshoz csak azon feltétel mellett csatlakozzék, ha a meghívás csupán a nemzeti védelem ideiglenes kormányához intéztetik.

Legújabb.

Cherbourg, jan. 19. Innen 50,000 ember indult el Chanzy seregéhez csatlakozandó, az északi hadsereghez pedig Dünnkirchenből indultak erősítések. Belfort parancsnoka, Denfort ezredes, amint a „Nieder. Corr.” írja, a varess-i erőd parancsnokát agyonlövete. Előtte való nap egy porosz táborban kelt levelet találtak, s abból kitűnt, hogy Varres erőd sylvester estéjén a poroszok által a parancsnok beleegyezésével meglependő lett volna. A parancsnok elfogatott s kényszerítettet a megállapított jelzést megtenni. A poroszok

fogadtatására minden előkészület megtétezték s a mint megjelentek, golyózápor hullt rájuk.

Versailles, jan. 18. Hír szerint Faidherbe Raimsbavolna vonulandó. Goeben tegnap sürgetően kért erőditést és löszereket.

Berlin, jan. 19. A második hadtest Manteuffel alatt 18-án Belforthoz megérkezett s egyesült Werderrel.

Bécs, jan. 19. A „N. fr. Presse”-nek Brestből távirják tegnapról: Hét szállító hajó hajnalban parancsot kapott, északra vitorlázni. Gyanítják, hogy Cherbourgban St.-Malóba csapatok lesznek szállítandók. St.-Maló-ból a csapatok három óra alatt Rennes-be érhetnek.

Lille-ből értesül a nevezett lap: a francziák St.-Quentin ismét megszállották. Faidherbe hétfőn Fiesben (egy falu Peronne és Cambrai között) volt. A poroszok Arras-t fenyegetik.

Bécs, jan. 19. A „Presse” jelenti Prágából: Fadejeff orosz tbk. egy cikkében az orosz hadierő fölött kinyilatkoztatta, hogy Oroszország jelenlegi hadserege minden tekintetben elégtelen.

Berlin, jan. 19. (Hivatalos.) Versailles, jan. 18. F. hó 17-én Bourbacki ismét támadást kísérelt Werder ellen, a ki élsánczolt és nehéz ágyúkkal megerősített posztóit győzelmesen megtartotta, s minden támadást visszavert. Veszteségünk e három napi harc alatt 1200 emberre van becsülve. Bourbaki hadserege teljes visszavonulásban van.

Versailles, jan. 18. A lövetés folytatásának Páris előtt jó eredménye van. Veszteségünk 3 tisztt és 7 közember.

London, jan. 19. A „Daily News” jelenti: A lillei védelmi bizottmány elhatározta, hogy Longwy és Pivet-t minden áron védeni kell.

Chaudordy egy irata értesít, hogy nem a francziák, hanem a poroszok sértették meg sokszorosan Belgium és Luxemburg semlegességét.

Bern, jan. 19. Pruntrutból jelentik f. hó 18-ról: A poroszok megszállották a lángba horult Aubevilliers falut, a francziák délnek hátráltak Blamont és Ponte-Roide felé.

Brüsszel, jan. 19. Goeben tbk a Somme mögötti állását élsánczoltatta.

Luxemburg, jan. 18. Az egész tartományban kering a hír, hogy Poroszország a luxemburgi területen ütegeket akar felállítani Longwy bombázására, mivel máskülönben a porosz bombák belga területre eshetnek.

Berlin, jan. 19. Minden újonnan szervezett helyőrségi zászlalból 100 ember mint pótcapat Franciaországba küldetik.

Berlin, jan. 18. Versaillesi hivatalos jelentések értesítenek a felől, hogy a bombázás hatása még mindig minden várakozást felülmúl. Egy német üteg sem szünetelt csak kevés ideig sem. A német ágyúk tüzelésének intenzivitása kétszeresen felülmúlja a francziákét. A király és a koronaherceg szemmel tartják személyesen a bombázás menetét. A támadási vonal a déli front ellenében 1600 lépésnyire van előre tolva. Naponta 300 gyújtó golyó lövetik a városba. Werder tábornokot Villersexelnél egy granát surolta, de nem találta.

Bern, jan. 19. Pruntrutból jelentik: Tegnap a németek a francziákat minden határfaluból kiűzték. A lakosság Damvant mellől svájci területre menekült.

Coburg, jan. 19. Versailles, jan. 19. A király tegnap a teremben a fejedelmeknek s az ezrede képviselőinek jelenléte mellett német császár proclamatiót.

Berlin, jan. 19. A képviselőház elfogadta a feliratot a császárhoz; — ellene szavaztak a lengeyek.

Ujdonságok.

— A városi közgyűlés tegnap délután befejezett.

— Az újonnan megalakult aradi honvédegyület választmánya tegnapelőtt dr. Matavoszkai Nándor elnöke alatt ülést tartott, melyben többközt elhatározatott, hogy febr. 8-án reggel, mint az 1849-ki, e városban dicsően harczolt s elesett honvédek emléke iránti kegyeletből gyászisteniztetelt tartatik, azon este pedig a „Fehér-kereszt” teremében az egylet béna s munkaképtelen tagjai segélyezésére szolgáló alaptörke javára fénys álarozs bál rendeztetik. A nagy tapintattal e célra megválasztott rendezőség gondoskodni fog, hogy az eddigi álarozs bálokat jellemző egyhanguságot érdekes álarozs csoportok s jelenetek rendezése által megszüntessék az egyuttal változatos és mulattató legyen. Most már valóban remélhető, hogy az aradi közönség teljes részvételével fordul ismét ezen egylet felé, s e részvétel a kitűzött álarozs vigalman való tömeges megjelenésével fog méltó kifejezést adni. Illik is, hogy valamint dicső emléktü honvédek február nyolczadikát Aradon örömmünneppé emelték, ezen év napján emléktükre életben maradt inséges bajtársaik iránt mulatva röjűk le köteleminket, hogy ily nemes uton kitüntessék a hon egykori védői iránti hálás kegyeletünket.

— Ugron Gábor, egy a fővárosban kedvesen ismert fiatal ember tegnapelőtt kelt utra Trieszt felé, hogy karját a francia köztársaság szolgálatának fűljön. A bécsi francia consulnak különös ajándéklevelével utazik s így minden bizonyony szívélyes fogadtatásban részesül.

— A szüreti kényszer, mely szerint a szüret megkezdhetésének határidejét a hatóság tűzte ki, az osztrák földművelési minisztérium megszüntette.

* Egy család végromlása. A pestmegyei központi törvényszék előtt jelenleg utójátéka foly egy igen mysticus történetnek. A történet egy magyar főúri család végpusztulása, mely tele van regényes epizodok, megfoghatlan részletekkel, s a dolgok többnyire úgy összebonnyolultak, hogy a bíróságnak alig áll hatalmában „corrigálni” a végzetet, mely megsemmisítő hatással csapott le egy fénys multu s nagyérdemű családra. A történet a F. y. családöt illeti. Egy öreg hölgy viselte az utóbbi években, mint a család utolsó tagja, e fénys nevet. E hölgyet ismerték sokan jó szívről, kevesen azon megfoghatlan sajátágról, hogy oly egykedvűséggel bánt vagyonával, minőnek párja eddig még alig akadt. Nem volt pazarló, sőt ellenkezőleg, igen egyszerűen, visszavonulva élt, de azért igen tetemes összegű kötelezvények keringtek az ő neve alatt s adósságai ügyvédjét nem egyszer a legnagyobb zavarba hozták. — Beszéli róla, hogy ügyvédje akárhánszor kérve kérte, vallaná be, vajjon azt vagy ezt az adósságlevelet csakugyan ő írta-e alá. Az öreg asszony erre rendesen könyezett, nem szólt, s a dolog vége az volt, hogy ügyvédjének ki kellett egyeznie a hitelezőkkel. F. y. né egy társalkodónót tartott magánál, egy öreges kisasszonyt, s az úgy be tudta rendezni a dolgokat, hogy F. y. né és családja között bizonyos áthághatlan új keletkezett, mely lehetlenné tette, hogy a család a vagyoni kezelésbe beletekintsen. Házánál alig is fordult meg más, mint ügyvédje és egy másik ur: jószága egyik részének bérloje. A per, mely a megyénél folytattatik, s a tanuvallomások, melyek egyre-másra eszközöltenek, most megint széles körben elevenítik fel F. y. né emléket, ki már néhány év óta alauzza örökálmát a családi sirboltban, az elfordított családi czimer alatt.

* Galambposta. M. Feillet, a galambposta igazgatója beszéli nekem, — így ír a „Daily News” levelezője 10-ről, — hogy egyetlen egy postalambbal 30,000 állami okmány és magánlevél érkezett Párisba. Két más postalamb ez iratokból másolatokat hozott. Három galamb tehát 90,000 sürgönyt szállított.

* E napokban halt meg Kolozsvárott az országos kórház férfi osztályában egy körülbelül 45 éves férfi, kinek teljesen kifejlődött bajsa, de csak gyenge szakállá volt. Halála után kiderült, hogy nő és valószínűleg csak azért bujt férfi ruhába, hogy a nőre nézve alkalmatlan bajszt érvényre juttassa.

* JégSPORT a 16. században. John Stow angol írónak 1598-ban megjelent „Survey of London” című művében a következőket találjuk: Mihelyt a City északi falánál levő tó befagy a legjobb társasághoz tartozó ifjak kimennek oda vigadni. Neki szaladnak a jégnek és szétvetett lábakkal jó ideig csuszálnak. Mások nagy jég darabba ülnek s többen egymásnak kezét nyujtva gyors mozgásba hozzák a szánt. Egyesek ugyan elbuknak, midőn lábuk kislilik, de mások, kik jobban ismerik a jeget, cipőjükre állatasonot kötnek s vaszszegekkel ellátott botot használnak. Ezen emberek a madár gyorsaságával mozognak, vagy mint a nyíl, melyet harczipgép röpít. Néha két ember bizonyos távolságból egymással szemközt feláll s előreszegzett botokkal túr egymásra mintha lándzsát akarnának törni. Ezáltal az egyik vagy néha mindkettő is elbukik, de meg fekvése jó darabig csuszlik. Ha valamelyik véletlen kezére vagy lábára esik, ez rendszerint eltörik, de hir és dicsőség után sóvárgó ifjak ez utánzótt ütközetekben gyakorolják magukat; hogy annál bátrabban helyt állhassanak, ha komoly harcra kerülne a dolog.

Szin ház. Ma, szombaton, január 21-kén, adatik: „A FEKETE KOLDUS.” Dráma 5 felvonásban, előjátékkal, írta Favel.

Az aradi kir. váltó-törvényszéknél 1871. január 16-án a kereskedelmi czégek jegyzékébe-bejegyeztetett: „P. Parecco” felhőnmű, vászon és rövidáru kereskedő Aradon.

Aradon, 1871. január hó 16-án.

Az aradi lövészegylet részéről a kiserdői építkezés iránt folyó hó 22-én, reggeli 10 órakor a város gyűlési termében — főter Freyberger ház — tartandó rendkívüli közgyűlésre az egylet tisztelt tagjai, a tárgy fontosságának figyelemztetése mellett, meghívtnak.

Arad, jan. 7. 1871.

Náray Imre,
2-sod főlövészmeister.

Meghívás.

Az aradi kereskedelmi ifjusági kör, e hó 22-én d. u. 2 órakor, saját helyiségében (tő-pacsi-utca, Daurer-féle ház 1-ső emeletén) rendes közgyűlést tart, melyre a t. egyleti tagok megjelenni felkértnak.

Arad, jan. hó 1871.

Bettelheim Vilmos,
elnök.

Tárgyak: a) az évi jelentés, a számadások előterjesztése, b) az alapszabályok módosítása, c) az új választmány megválasztása és d) netán előforduló indítványok megvitatása.

Üzlettsüdtetés.

Arad, január hó 20-án.

(Kohn Gyulától) Gabnaüzletünk e héten a lágy és nedves időjárás befolyása által esendesen folyt le, mind a kínálat mind pedig a vételvény csekélynek mutatkozott az árak szilárd fentartása mellett.

A kereslet határidőre nevezetesen április és május hóra történendő szállításokra nézve élénk,

különösen kukoriczában, melyre nagyobb mennyiségben ugyanezen hónapokra 2 ft 50 — 2 ft 60 krral történtek kötések vámmászánként, a helybeli vasúthoz szállítva.

Mai hetivásárunk sem bír különös jelentőséggel; a behozatal ép oly esekély, mint a múlt heti és a vételvagy így csak magánosoknál nyomul előtérbe; a piaci árak következők:

B u z a többnyire alsó és közép rendű tartalmazva 4 ftől 5 ftig fizetett mérőnként. Első minőségű egészen hiányzott.

A r p a néhány száz mérő 2 ft 20 krral vétetett,

K u k o r i c z a mintegy 1200 mérő 2 ft. 10 — 2 ft 15 krral fogyott el.

R o z s 200 — 300 mérő, ára 3 ft. 103 ft. 20 kr.

Z a b mintegy 600 mérő, 2 — 2 ft 5 krral kelt el 10 % ráadásal.

K e n d e r m a g kevés hozatal mellett 2 ft 50 krral fizetett.

B a b. Körülbelül 300 mérő, 4 ft — 4 ft. 50 krral adatott el mérőnként.

S z e s z jobb fordulatot vett, élénk kereslet és az árak folytatlagos magasabb irányzata mellett nagyban 48 kr, kicsinyben 48 és fél és 49

krral fizetetik fokonsint hordóstól, készlet hiányzik.

Heti piaci jelentés.

(Január 23.)

B u z a: első min. 88 fns. 5.25, közép 87 fns. 5. Kétszeres: első min. 82 fns. 3.70, közép 81 fns 3.50. Rozs: első min. 80 fns 3.30, közép 79 fns 3.25. Arpa: első min. 70 fns 2.35, közép 69 fns 2.20. Zab: első min. 50 fns 2.05, közép 48.2. Kukoricza: 84 fontos 2 forint 15 krajczár. Alsóausztriai mérővel.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1871. január 20-án.

5% Metalliques	58.40	Hitelintézet	250.80
Nemzeti kölcsön	67.45	Váltó Lndunra	124.25
1860. évi kölcsön	94.90	Exakt	122. —
Bankrézvény	724	Arany	5.86

Napoleonor 9.96³/₁₀

A szerkesztésért felelős: Bettelheim Vilmos.

A pesti áru- és értéktőzsde hivatalos arjegyzesei január 19-én.

Bécsi börze január 18.

KOZLEKEDEÉS.

Vasuti menetrend.

Gabonárok.		Vámmászán-kint		Vámmászán-kint		Bevezetés e. ért. ft.
uza bántási.	uj	ft.	kr.	ft.	kr.	
" " " "	"	83	5.50 — 5.60	84	5.65 — 5.75	500
" " " "	"	85	5.80 — 5.90	86	5.95 — 6.05	500
" " " "	"	87	6.10 — 6.20	88	—	500
" " " "	"	83	5.55 — 5.65	4	5.70 — 5.80	500
" " " "	"	85	5.85 — 5.95	86	6. — 6.10	500
" " " "	"	87	6.15 — 6.25	88	—	500
" " " "	"	83	5.50 — 5.60	84	5.65 — 5.75	500
" " " "	"	85	5.80 — 5.90	86	5.95 — 6.05	500
Rozs.	80 font után	szilárd	3.45 — 3.50			160
Arpa, malátán. 72	"	"	2.40 — 2.50			200
abakul 72	"	"	2.30 — 2.40			300
Zab	50	"	2.25 — 2.30			500
Kukoricza bántási mérője	"	"	—			500
másnémet	"	"	—			500
Bab	80	szil. nalk.	—			100
Köles	50 mérője	szilárd	2.50 — 2.60			1000
Répeze fekete 75	"	"	—			
bántási 75	"	"	—			

Értékpapírok.		Adva		Tartva	
Állampapírok.					
Magyar vasuti kölcsön 120 ft		104.50	104.75		
Biztosítások.					
815	Első magy. biztosító társaság	750. —	760. —		
150	Hann. életbiztosító bank	96. —	97. —		
210	Pannónia v. bizt.	290. —	295. —		
300	Pesti biztosító intézet	255. —	260. —		
300	Unic visontbiztosító bank	265. —	275. —		
80	Nemzeti biztosító-bank	—	—		
Vasutak.					
200	Pesti közut	298. —	300. —		
200	Pesti közut III. kib.	—	—		
200	Budai közut	124. —	126. —		
200	Alföldi	168. —	169. —		
200	Észak-keleti	158. —	159. —		
80	Magy. keleti	85.50	86.50		
Bank és takarékpénztári részvények.					
80	Angol magyar bank	80. —	81. —		
80	Magyar általános hitelbank	83.50	84. —		
60	Francia magyar bank	64.50	65.50		
60	Pesti népbank	29. —	29.50		
200	Pesti kereskedelmi bank	677. —	680. —		
500	Pesti iparbank	392. —	400. —		
2063	Pesti takarékpénztár	3100. —	—		
100	Pest-budai takarékpénztár	162.50	163.50		

Malmok.		Adva		Tartva	
Árpád-gőzmalom		280. —	290. —		
Aradi gőzmalom		—	—		
Blumfőle		190. —	200. —		
Concordia		450. —	460. —		
Király		415. —	425. —		
Luiza		122. —	124. —		
Molnár és sütőm.		167. —	170. —		
Unio-malom		270. —	290. —		
Victoria gőzmalom		210. —	215. —		
Hengermalom		850. —	895. —		
I. budapesti gőzm.		425. —	440. —		
Budai gyártel.		65. —	66. —		
Pannónia		570. —	530. —		
Egyéb részvények.					
1. magyar serfőzde		550. —	555. —		
Király serfőzde		80. —	81. —		
Hajózálog társ.		—	122. —		
Első m. gőzhajóz. t.		82. —	84. —		
Keresk. épület		445. —	455. —		
Budapesti kőszid.		525. —	525. —		
Országos gőzhajó társaság.		100. —	100. —		
Magyar Lloyd		200. —	200. —		
Magyar gépgyár		61. —	61. —		
Mátrai kúr.		9. —	10. —		
Butor kőszid.		6000. —	6200. —		
Rimamurányi bányá		102. —	103. —		
Szigő-tarján		—	—		
1. szeszfinomító		—	—		
Ujpesti		—	—		
Alagut		90. —	94. —		
Záloglevelek.					
5 1/4% m. földh. záll.		88.75	89. —		
6% m. földh. záll.		—	—		
5 1/4% m. j. záll.		82.50	83. —		
Kereskedelmi bank		88. —	88.25		
Elsősorúak.				Adva	Tartva
Lánshid 6%		89.50	90. —		
Miskolci malom		—	—		
Lőszonci posztgyár		—	—		
Budapesti malom		137. —	138. —		
Pénznekem és 3 havi váltók.					
Arany		5.83 —	5.86		
Napoleonor		9.95 —	9.97		
Ezüst		121. —	122. —		
Porosz tallér		1.83 ³ / ₁₀ —	1.83 ³ / ₁₀		

Allamadósság 100 ft után.		Adott		Tart	
Jövedék máj.—nov. szlv. bankj. 5% . . .		57.90	58.10		
1839-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 f. után		257.90	259.50		
1854-ki sorsj. (250 ft pp.) 4% . . .		88.50	89. —		
1860-ki sorsj. egész (300 ft o. é.) 5% . . .		94.80	95. —		
1864-ik (100 ft o. é.) . . .		119.50	119.75		
Magyar vasutai kölcs. (120 ft ezüstben) .		104.40	104.60		
Földterhermentesítési kötvények					
(100 ft pp. után)					
Magyarországi		—	—		
1867-ki radékkal		—	—		
Erdélyi		—	—		
Temes-bántási		—	—		
Horvát- és tótországi		—	—		
Részvények.					
Angol osztrákbank befiz. 100 ft ezüstb. .		203.80	204.20		
Hitelintézet 200 ft		250. —	250.50		
Alsó-ausztr. lezámlító társ. 500 ft . . .		935. —	938. —		
Francia-osztr. bank befiz. 60 ft ezüstb. .		99. —	100. —		
Nemzeti közraktár társ. Posten		739. —	741. —		
Nemzetbank		559. —	561. —		
Dunagőzhajózási társ. 500 ft pp.		2098. —	2103. —		
Ferdinand északi pályá 1000 ft pp. . . .		330. —	332. —		
Frieszt Lloyd 500 ft pp.		167. —	168. —		
Erdélyi pályá 200 ft ezüstben		378. —	379. —		
Államvaspálya pp. 200 ft ezüstben . . .		187.20	187.40		
Déli vaspálya o. é. 200 ft ezüstben . . .		227. —	228. —		
Tiszai vasut pp. befiz. 140 ft pp.		—	—		
Záloglevelek (100 ft után).					
Osztr. földhitel. ezüst 5%		107. —	107.25		
33 évben visszafizetendő o. é.		85.25	85.75		
nemzeti bank 5% osztr. ért.		93. —	93.12		
Elsősorú kötvények (100 ft után).					
Alsó-ausztr. vaspálya 200 ft ezüst 5% .		88. —	88.25		
Duna-gőzhajózás		—	—		
Ferdinand északi vasut 5% pp.		90.75	91.25		
Pécs-barcsi vasut 200 ft o. értékben . .		88.60	88.80		
Erdélyi pályá ezüstben 5%		87.75	88. —		
Államvasut		135. —	135. —		
1867-iki		133. —	133.50		
Magyar keleti pályá ezüstben		85.25	85.45		
Magánorsjegyek (darabonként)					
Hitelintézet		159.75	160.25		
Clary		36. —	37. —		
Dunagőzhajózási		95. —	96. —		
Csigovich		15. —	17. —		
Budai		31. —	33. —		
Pálffy		26.50	27.50		
Rudolf kor. her.		15.50	16.50		
Salm		49.50	41.50		
St. Genois		30.50	31.50		

Aradról Károlyfővárra.

Arad indul 5. 52 p. reg. 3. 42 p. d. u.
Győrök „ 6 „ 36 „ 4 „ 42 „ „ „
Paulis „ 6 „ 30 „ 4 „ 53 „ „ „
Radna „ 7 „ 12 „ 5 „ 34 „ „ „
Konop „ 7 „ 43 „ 6 „ 15 „ „ „
Berzova „ 8 „ 7 „ 6 „ 45 „ „ „
Soborsin „ 9 „ 1 „ 7 „ 56 „ „ „
Zám „ 9 „ 42 „ 8 „ 46 „ „ „
Guraszada 10 „ 15 „ 9 „ 26 „ „ „
Illye „ 10 „ 32 „ 9 „ 50 „ „ „
Branyiesk. 10 „ 55 „ 10 „ 19 „ „ „
Déva „ 11 „ 30 „ 11 „ 2 „ „ „
Piski „ 12 „ 16 „ 11 „ 59 „ „ „
Szásváros 12 „ 61 „ 12 „ 53 „ „ „
Sibóth „ 1 „ 22 „ 1 „ 23 „ „ „
Alvincz „ 2 „ 1 „ 2 „ 24 „ „ „
Károlyfővár érke. 2. 6. 20 percz
délután és 2. 6. 48 p. délután.

Károlyfővárról Aradra.

Károlyfővár ind. 4. 6. 15 p. reg
9. o. délel.
Győrök in. 4. 6. 42 p. reg. 9. 38 p. d. e.
Paulis „ 5 „ 13 „ 10 „ 13 „ „ „
Radna „ 5 „ 40 „ 10 „ 49 „ „ „
Konop „ 6 „ 25 „ 11 „ 33 „ „ „
Berzova „ 6 „ 49 „ 12 „ 22 „ „ „
Soborsin „ 7 „ 18 „ 12 „ 53 „ „ „
Zám „ 7 „ 43 „ 1 „ 34 „ „ „
Guraszada „ 7 „ 54 „ 1 „ 48 „ „ „
Illye „ 8 „ 27 „ 2 „ 31 „ „ „
Branyiesk. „ 9 „ 6 „ 3 „ 26 „ „ „
Déva „ 9 „ 53 „ 4 „ 30 „ „ „
Piski „ 10 „ 12 „ 4 „ 53 „ „ „
Szásváros „ 10 „ 47 „ 5 „ 43 „ „ „
Sibóth „ 11 „ 3 „ 6 „ 8 „ „ „
Alvincz „ 11 „ 20 „ 6 „ 32 „ „ „
Károlyfővár érke. 11. 6. 56 p. délel. és 7
20 percz este.

Piskiről Petrozsenybe.

Piski indul 12. 6. 26 percz délut.
Allyá-Hátszeg ind. 1. 6. 53 p. d. u.
Petrozseny érke. 5. 6. 48 p. délután

Petrozsenyből Piskire.

Petrozseny indul 6. 6. reggel.
Allyá-Hátszeg ind. 10. 6. 1 p. reg
Piski érke. 11. 6. 1. 5percz délelőlt

Aradról Pest és Bécs.

Arad indul 12. 6. 26 p. d. u.
ben 8. 6. 47 p. este.
Csaba indulás 2. 6. 7 p. d. u.
11. 6. 23 p. éjjel. 8
Mész-Túr indulás 3. 6. 4
d. u. 2. 6. 15 p. éjjel u.
Szolnok indulás 5. 6. 5
6. 6. 18 p. reggel. 48 p.
Czegléd érkezés 5. 6. 5
d. u. 5. 6. 38 p. regg este
Pest érkezés 8. 6. 40 p. éjjel
Érsek Ujvár 12. „ 58 „ reggel
Bécs „ 6 „ 3 „ es e.

Bécsből Pest és Arad felé.

Bécs indulás 8. 6. p. este
Érsek-Ujvár 12. 6. 38 p. éjjel
Pest „ 6 „ 31 „
Czegléd indulás 9. 6. 24 p.
d. e. 3. 6. 19 p. este.
Szolnok indulás 10. 6. 10 p.
d. e. 9. 6. 47 p. este.
Mész-Tur indulás 11. 6. 2. 9.
d. e. 11. 6. 40 p. éjjel.
Csaba indulás 1. 6. 9 percz
délben 2. 6. 36 p. reggel. d
Arad érkezés 2. 6. 52 p.
u. 5. 6. 11 p. reggel.

Csabáról H.-M.-Vásárhely.

és vissza.

Csaba ind. 2. 6. 20 p. délut.
Vásárhely érkezés 4. 6. 50 p. d.
„ ind. 10. 6. 10 p. délel
Csaba érkezés 12. 6. 40 p. délut

Szeged — Zombor és vissza.

Szeged ind. 2. 6. 45 p. délu.
Zombor érke. 6. 6. 43 p. este.
Zombor ind. 7 „ 43 p. este.
Szeged érke. 11 „ 41 p. d. e.

Buda — Trieszt és vissza

Bud. ind. 7. 6. — p. r. 9. 6.
30 p. este.
Trieszt érke. 8. 6. 20 percz r.
8. 6. 15 p. este.
Trieszt ind. 7. 6. 10 p. reggel
8. 6. 15 p. este.
Bud. érke. 5. 6. 49 p. regge
7. 6. 38 percz este.